

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7 492

28 Ocak 2011

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1616

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-492)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 12.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-22757 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Gürkut ACAR'ın tarafıma tevcih ettiği 7/492 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğü ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (1 Sayfa)

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/492)**

Sorular 1, 5:

Türkiye'nin, Rusya'dan Battı Hattı'ndan gelen doğalgaz alım kontratının, Rusya tarafından istenen indirimlerin yapılmaması nedeniyle iptal edildiği yönündeki açıklamalarınız kamuoyuna yansımıştır. Bu kasamda;

-Türkiye'nin, Rusya'dan 3 kanaldan gaz aldığını açıkladığınıza göre, 3 ayrı kanaldan gelen doğalgazın fiyatları birbirinden farklı mıdır? Fiyat farklılığı nereden kaynaklanmaktadır?

-Türkiye'nin alım garantili doğalgaz anlaşmaları kapsamında yıllık taahhüt miktarı ne kadardır? Türkiye son 5 yılda ne kadar doğalgaz alımı yapmıştır? Alınamayan doğalgaz için Rusya, İran ve diğer ülkelere ayrı ayrı son 5 yılda yapılan ödemenin miktarı nedir?

Cevaplar 1, 5:

BOTAŞ Genel Müdürlüğünün doğalgaz alım kontratlarına www.botas.gov.tr bağlantı adresinden ulaşılmaktadır. Ayrıca, benzer soru 7/235 sayılı önergeniz içerisinde sorulmuş olup, söz konusu önergeniz süresi içerisinde cevaplanarak TBMM Başkanlığına ve tarafınıza iletilmiştir. Diğer taraftan enerji kaynakları ile ilgili ithalat verilerine www.tuik.gov.tr bağlantı adresinden ulaşılmaktadır.

Alım garantisi ve bu kapsamda doğal gaz alım-satım sözleşmelerinde yer verilen "al ya da öde" hükümleri doğal gazın satıcısı olan tarafın yapacağı yatırımların bir garantisi olarak değerlendirilmekte ve tüm dünyada yapılan uzun dönemli doğal gaz alım satım anlaşmalarında bu tür hükümlere yer verilmektedir. Bu hükümler çerçevesinde herhangi bir dönemde asgari alım taahhüdünün altında gaz alınması durumunda, eksik alınan bu gaz miktarı sözleşmede belirlenen bir sürede alıcı tarafından daha sonra alınarak telafi edilebilmektedir. Eksik alınan gaz miktarının sözleşmede belirlenen belirli bir oranı (büyük oran) için eksik alınan dönemdeki sözleşme fiyatı üzerinden, kalan oranı (küçük oran) için de telafi dönemindeki sözleşme fiyatı üzerinden ödeme yapılmaktadır. Dolayısıyla asgari alım taahhüdü çerçevesinde önceden yapılan ödemeler boşa gitmemekte, alıcı taraf gazı aldığı dönemde satışını da yaptığı için bir kayba yol açmamaktadır. BOTAŞ Genel Müdürlüğünün girmiş olduğu al ya da öde yükümlülüklerinin telafileri zamanında ve her hangi bir kayba yer verilmeden yapılmaktadır.

Ayrıca, doğalgaz alım-satım anlaşmaları 20-25 yıllık uzun dönemli, uluslararası ilişkiler açısından ekonomik ve siyasi etkileri olan ticari akitlerdir. Bu anlaşmaların hükümleri ticari gizlilik içermekte ve içeriğinin açıklanması da sözleşmeye aykırılık teşkil etmektedir. Bu durum gerektiğinde sözleşmenin feshi veya bu nedenle doğan zararın giderimi gibi yaptırımlara yol açabilecektir. Ayrıca, sözleşmelerdeki gizlilik maddesine aykırı durumların alıcının veya satıcının üçüncü şahıslarla taraf olduğu diğer anlaşmalar açısından da ticari sıkıntılar yaratması söz konusudur. Bununla birlikte, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4 üncü Maddesinde, ticari gizliliği olan bilgiler Kurum hariç üçüncü taraflara açıklanamaz ve 7 nci maddesinde de, doğalgaz piyasasında faaliyet gösteren taraflar ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür, hükümleri yer almaktadır. Bu hükümler karşısında fiyatlar ve ödeme miktarları açıklanamamaktadır.

Ülkemizin son 5 yılda yapmış olduğu doğalgaz ithalat miktarı aşağıda verilmiştir.

	Doğalgaz İthalat Miktarı (Milyon sm ³)
2006	30.221
2007	35.833
2008	37.350
2009	35.773
2010	38.300

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/492)**

Sorular 2, 3, 4:

-Batı hattından gelen doğalgaz için hangi oranda indirim istenmiştir? Rusya tarafının karşı bir teklifi olmuş mudur? Anlaşmazlığın boyutu nedir? Diğer hatlardan daha yüksek miktarlarda gelen doğalgazın fiyatının indirimi için de görüşmeler yapılmakta mıdır?

-Batı hattından özel sektörün doğalgaz tedarik edebileceği yönündeki açıklamanız ne anlama gelmektedir? Özel sektörün, BOTAS'ın talep ettiği indirim oranı düzeyinden daha düşük bir fiyatla doğalgaz alma olanağı var mıdır? Kamu şirketi olan BOTAS'ın pazarlık gücü, özel sektörden daha mı düşüktür?

-Özel sektör tedarik edeceği doğalgazı kime satacaktır? Özel sektörün, kamu şirketi BOTAS'tan daha düşük fiyata doğalgaz alması mümkün olamayacağına göre, vatandaşlara daha yüksek fiyatla doğalgaz satılmasının önü mü açılmaktadır?

Cevaplar 2, 3, 4:

Gaz alım anlaşmalarımızın bulunduğu ülkelerle fiyat yenileme dönemlerinde gerekli müzakereler yapılmakta ve mümkün olabilecek en uygun fiyatlarla doğalgaz alımı için gerekli girişimler sürdürülmektedir. Bu kapsamda, Rusya tarafı ile söz konusu anlaşmanın tamamen sona erdirilmesi veya kontratın özel sektöre devri ya da gerekli şartların sağlanması durumunda (fiyat indirimi ve "al ya da öde" konusunda ülkemize kolaylıklar sağlanması gibi) süresinin uzatılabilmesi konularında uzun süre müzakereler yapılmıştır.

Bakanlığımız, ülkemizin enerji güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli çalışmaları bir aksamaya meydan vermeksizin yürütmektedir. Bu çerçevede, doğalgaz sektöründe rekabete dayalı serbest piyasanın oluşumu süreci de devam etmektedir. Rekabetçi enerji piyasası şartlarında ulusal piyasamızdaki arz talepleri doğrultusunda özel sektör tarafından da rekabetçi fiyatlarla gaz temin edilebileceği ve enerji piyasasına yeni oyuncuların girmesinin enerji arz güvenliğimize katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan ilgili mevzuat gereğince; ithalat lisansı sahibi ithalatçı şirketler özel veya kamu ayrımı olmaksızın, ithal yoluyla temin ettikleri doğalgazı yurt içinde toptan satış şirketlerine veya ihracatçı şirketlere, satış sözleşmesi ile devredebilecekleri gibi serbest tüketicilere ve ihracat lisansı almak kaydıyla yurt dışına da pazarlayabilir. Dolayısıyla vatandaşlara yüksek fiyatla doğalgaz satılmasının önünün açılması gibi bir husus söz konusu değildir.